

ara.cat

La fractura de fèmur: el malson de la gent gran

MARIO MARTÍN MATAS Barcelona | Actualitzada el 24/08/2015 00:00

Gairebé 59,5 milions d'euros va costar atendre les prop de 8.900 fractures de fèmur que es van produir l'any 2013 en persones més grans de 65 anys a Catalunya, la conseqüència més dramàtica de l'osteoporosi -l'augment de la porositat i fragilitat dels ossos-. El departament de Salut ha quantificat per primer cop la casuística d'aquestes persones, amb l'objectiu de reduir la variabilitat clínica i identificar millores, en un estudi que ha liderat l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS).

La responsable de l'observatori del sistema de salut d'aquest organisme, Anna García-Altés, explica que hi ha hospitals en què la desviació dels resultats arriba al 20%, però assegura que aquest percentatge s'està reduint. A més a més, justifica l'estudi per l'elevada incidència i dóna una altra dada: les operacions per col·locar una pròtesi de maluc -una intervenció molt relacionada amb la fractura de fèmur- són el cinquè procediment quirúrgic més habitual.

Problema creixent

La taxa d'incidència anual de les fractures de fèmur a Catalunya és de gairebé 6 casos per cada 1.000 persones de més de 65 anys. Tenint en compte les projeccions de població de l'Idescat i

l'envelliment actual, aquestes xifres no deixaran de créixer i passaran de les 8.900 fractures actuals a més de 10.500 l'any 2030, unes 13.000 el 2040 i prop de 14.500 el 2050. És una simple qüestió estadística, perquè fins a mitjans de segle està previst que la població amb més de 65 anys es dupliqui i arribi als 2,5 milions de persones.

Amb les dades a la mà, la fractura de fèmur és una de les pitjors coses que li pot passar a la gent gran, no només perquè minva d'una manera rotunda la seva autonomia, sinó també perquè normalment es tracta de gent que pateix més patologies a la vegada, i això els dificulta encara més la recuperació. No és casualitat, doncs, que el 5% de les persones hospitalitzades per fractura de fèmur morin abans de rebre l'alta, un 7% ho facin durant el primer mes, un 18% durant els primers sis mesos i fins al 24,5% en el transcurs del primer any des de la intervenció.

García-Altés ratifica que la intenció de l'estudi no és deixar de practicar algunes d'aquestes intervencions en els pacients que tenen un pitjor pronòstic per estalviar diners, atès que els protocols mèdics certifiquen que quan es produeix la fractura cal operar sempre, sinó que la intenció és reduir les caigudes que provoquen aquestes fractures.

Menys fàrmacs

Un dels consells més clars que dona Salut és reduir el consum d'hipnòtics i sedants, dos tipus de medicaments que s'ha comprovat que augmenten el risc de caiguda. Entre les persones de més de 65 anys, el percentatge que consumeix aquest tipus de fàrmacs és del 10%, però s'ha vist que entre els que van patir una fractura aquest percentatge era del 17%. En part és lògic que aquestes persones

segueixin més prescripcions, perquè també s'ha vist que el 20% dels que pateixen una fractura tenen patologies cròniques de màxima complexitat enfront del 10% de la població general, però l'AQuAS està convençuda que hi ha una sobremedicació evident. Aquesta correlació positiva no es dona en el cas de corticoides o antiulcerosos, en gran part perquè són els sedants i hipnòtics els que provoquen els marejos i les pèrdues d'equilibri que poden acabar amb una caiguda.

El segon consell que dona Salut té a veure amb la llar, i en aquest sentit recomana revisar el mobiliari per assegurar-se, per exemple, que hi ha agafadors al bany, que no hi ha estores que puguin provocar ensopegades i que la casa tingui una bona il·luminació. Cal tenir en compte que fins al 77% dels pacients operats que surten de la convallescència i reben l'alta tornen a casa seva. ¿I quant de temps acostumen a passar ingressats? De mitjana són 11 dies a l'hospital que els opera després de trencar-se el fèmur i 46 dies més en un recurs sociosanitari que intenta retornar-los el màxim d'autonomia possible.

Els motius per reduir els trencaments, en tot cas, també tenen un important vessant econòmic. Una persona gran gasta de mitjana uns 4.076 euros a l'any, molt més que la població en general perquè, lògicament, té una salut més precària i ha de rebre més atenció mèdica. Ara bé, després de trencar-se el fèmur aquesta despesa es dispara als 10.797 euros a l'any, més del doble. Un 62% corresponen a l'atenció hospitalària i el 31% restant tenen a veure amb l'ús de recursos sociosanitaris. Més enllà de les xifres, sempre serà positiu evitar el drama familiar i personal que suposa una fractura d'aquest tipus.